

Toolimäng

Kuidas maailm on jagatud?

See mäng paneb kaasa mõtlema maailmas eksisteeriva ebavõrdsuse ja selle põhjuste üle ning selgitab inimarengu põhjuseid. Täpsema elanikkonna ja jõukuse jagunemise ülevaate saab mängu lõpust.

Maailmaosade nime või kujuga plakatid asetatakse hajusalt ruumi laiali. Maailma elanikkonna arv võrdub osalejate arvuga. Nüüd peavad osalejad jagama end maailmajagude vahel vastavalt neis elavate inimeste arvule – omavahel võib arutada, kui palju ühes või teises maailmaosas inimesi elab. Kui see ülesanne on täidetud, tuleb elanikkonna jaotust korrigeerida vastavalt tegelikele proportsioonidele (tabel A). Järgmiseks antakse igale osalejale tool, mis väljendab rikkust. Seekord tuleb asetada toolid maailma piirkondi väljendavatele plakatitele vastavalt sellele, kui palju raha selles piirkonnas arvatakse olevat. Jõukuse jagunemine korrastatakse (tabel B). Nüüd jagatakse inimesed taas vastavalt elanikkonna jagunemisele. Kellele jätkub toole/varandust? Kellel on mitu tooli ehk kui palju raha. Järgmisena võib paluda jätta rikkuse toolid oma kohale ning paluda osalejatel minna tagasi sinna, millises maailmajaos nad eelmises mängu voorus elasid. Seejärel saab võrrelda maailmajagude jõukuse ning rahvaarvu vahekorda.

Arutelu

Kuidas me tunneme ennast erinevate kontinentide elanike esindajatena?
Miks on oluline teada elanikkonna ja jõukuse vahelist suhet?

Tabel A: Inimeste jagunemine vastavalt populatsioonile maailmas.

Mängijate arv	Euroopa	Aafrika	Aasia ja Okeania	Lõuna-Ameerika	Põhja-Ameerika	Iga mängija esindab: (miljonit inimest)
12	2	1	7	1	1	457
13	2	1	8	1	1	422
14	2	2	8	1	1	392
15	2	2	9	1	1	366
16	2	2	9	2	1	343
17	3	2	10	2	1	325
18	3	2	10	2	1	305
19	3	2	11	2	1	289
20	3	3	11	2	1	274
21	3	3	12	2	1	261
22	3	3	13	2	1	249
23	3	3	14	2	1	239
24	4	3	14	2	1	229
25	4	3	15	2	1	219
26	4	3	15	2	2	211
27	4	3	16	2	2	203
28	4	4	16	2	2	196
29	4	4	17	2	2	189
30	4	4	18	2	2	183
31	4	4	18	3	2	177
32	5	4	18	3	2	171
33	5	4	19	3	2	166
34	5	4	20	3	2	161
35	5	4	21	3	2	157

36	5	5	21	3	2	153
37	5	5	22	3	2	149
38	5	5	23	3	2	145
39	6	5	23	3	2	141
40	6	5	24	3	2	138
41	6	5	24	4	2	135
42	6	5	25	4	2	132
43	6	5	26	4	2	129
44	6	6	26	4	2	126
45	6	6	26	4	2	124
46	6	6	26	4	2	121
47	6	6	27	4	2	119
48	6	6	27	4	2	117
49	7	6	28	4	2	114
50	7	6	28	4	3	112

Tabel B: Toolide jagunemine vastavalt populatsioonile maailmas.

Mängijate arv	Euroopa	Aafrika	Aasia ja Okeaania	Lõuna-Ameerika	Põhja-Ameerika	Iga tool esindab: (miljardit dollarit)
12	4	0	4	1	3	1881
13	4	0	5	1	3	1736
14	4	1	5	1	3	1612
15	4	1	5	1	4	1505
16	4	1	6	1	4	1411
17	5	1	6	1	4	1328
18	5	1	7	1	4	1254
19	5	1	7	2	4	1188
20	5	1	7	2	5	1129
21	6	1	7	2	5	1075
22	6	1	8	2	5	1026
23	6	1	8	2	5	981
24	7	1	9	2	6	941
25	7	1	9	2	6	903
26	7	1	9	2	6	868
27	8	1	10	2	6	836
28	8	1	10	2	7	806

Mängijate arv	Euroopa	Aafrika	Aasia ja Okeania	Lõuna-Ameerika	Põhja-Ameerika	Iga tool esindab: (miljardit dollarit)
29	8	1	11	2	7	806
30	8	1	11	3	7	752
31	9	1	11	3	7	728
32	9	1	12	3	8	705
33	9	1	12	3	8	684
34	10	1	12	3	8	664
35	10	1	13	3	8	645
36	10	1	13	3	9	627
37	10	1	14	3	9	610
38	11	1	14	3	9	594
39	11	2	14	3	9	579
40	11	2	15	3	9	564
41	11	2	15	3	10	551
42	12	2	15	3	10	537
43	12	2	16	3	10	525
44	12	2	16	4	10	513
45	12	2	16	4	11	502
46	12	2	17	4	11	491
47	13	2	17	4	11	480
48	14	2	17	4	11	470
49	14	2	18	4	11	461
50	14	2	18	4	12	451

	Elanikkond (miljonit)	SKP (miljardit \$)	SKP inimese kohta aastas
Aafrika	771	1,773	2,300 \$
Aasia/Okeaania	3,597	16,269	4,523 \$
Lõuna-Ameerika	523	3,667	7,011 \$
Põhja-Ameerika	319	10,636	33,342 \$
Euroopa	870	12,577	14,456 \$
Kokku	6,08	44,922	7,376 \$

Tabel a. Allikas: PNUD. Inimarengu aruanne, 2003